

JAKT DEBATT

VI VÄRNAR OM DE VILDA DJUREN

Skydds jakt på
näbbmöss

Pilbågs jakt och
jakttidsöversyn

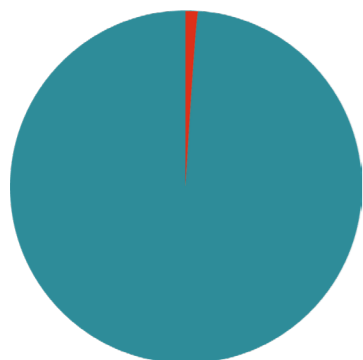
Hemligheten vi inte
pratar om

Jakttidsberedningens orimligheter

18

Endast så få som **2,5%** av Sveriges befolkning löste statligt jaktkort för jaktåret 2018/2019. Eftersom även hundförare och drevkarlar måste ha jaktkort så är det **troligtvis färre** än 2,5 procent som är jägare med vapen.

■ Jägare ■ Vi andra

Hemligheten vi inte pratar om

16

Nr 2 2020

Sen sist **3**Rovdjuren är mer än bara siffror **8**Ur Jaktförordningen **10**Viktigt år vad gäller jakten på våra vilda djur **12**Kriget om jakttornen **15**Duvornas tunnel **20**Strategi för svensk viltförvaltning **21**Ur Elda för kråkor **24**Jaktstatistik **26**Om oss **28**

Sen sist...

har döden blivit närvarande för oss alla och ingen går säker för covid-19!
Medvetenheten om **döden vi inte råder över**, har fått en hel värld att förändra sina livsbeteenden!

Text och illustration: **Margareta Sturemyr**

Foto:
Copyright
Steve
Dahlfors
fageln.se

Dalripehöna

En allegorisk betraktelse: För de vilda djuren är döden dagligen närvarande, år efter år i deras "hem"-naturen! De jagade djuren har sedan lång tid tillbaka på grund av dödsfara också tvingats att ändra sina beteenden eftersom döden genom jakt, är en ständig följeslagare för dem. Många arter söker därför skydd under dagen och blir i stället aktiva på natten. Amerikanska forskare vid University of California i USA har kommit fram till att dessa ändrade beteenden kan vara negativa för djuren ur en både födosökande- och fortplantningsaspekt, samt att det också försämrar deras överlevnadsmöjligheter. Djur runt om på jorden lever, precis som vi människor nu gör, i ständig fara för att mista sina liv. Detta borde ge oss alla en tankeställare!

Coronaviruset har, när detta skrivs, globalt skördat cirka 230 000 liv och i Sverige har över 3 000 dödsfall i covid-19 registrerats. Nu lyder vi myndigheternas rekommendationer.

Enligt Jägareförbundets statistik dödas varje år över en miljon djur av jägare i Sverige

Vi håller avstånd och försöker skydda oss i våra hem och hoppas att på så vis undkomma smittan och döden. Enligt Jägareförbundets statistik dödas varje år över en miljon djur av jägare i Sverige, vilket innebär cirka 2 700 djur per dag. Våra vilda djur kan inte som vi människor söka skydd, när dödsfara uppstår – deras "hem" förvandlas till en öppen krigsskådeplats, när jägarna ockuperar naturen och drar in, beväpnade till tänderna och med all tänkbar modern teknik, samt lösjagande hundar. De vilda djuren har inte den minsta chans att undkomma denna typ av jakt, det är inte "fair play", det är djupt omoraliskt! Denna nöjesjakt leder till fruktan, skräck och fasa året om för de vilda djuren och detta djurplågeri legitimeras av våra myndigheter.

I coronapandemins spår borde vi kunna göra oss av med vårt slentrianmässiga seende och sluta med vår axelryckning inför det lidande vi orsakar andra arter och inse att vi

JAKTDEBATT

Jaktkritikernas medlemstidning. Utkommer med fyra nummer per år: Nr 1 i mars, nr 2 i juni, nr 3 i september samt nr 4 i december.

Jaktdebatt distribueras till medlemmarna, vissa myndigheter, medier och bibliotek.

ISSN 1102-5026

Omslagsfoto

Provokator adobe.stock.com

Foton

Pixabay, där inget annat anges

Redaktör

Christina Åkerblad

070-638 44 21

Vill du bidra med texter eller bilder?

Välkommen att skicka ditt material till:

redaktionen.jaktdebatt@outlook.com

Layout

Tougher, visuell kommunikation AB, info@tougher.se

Manusstopp

31 juli 2020

Mer info på vår hemsida:

www.jaktkritikerna.se

Rättelse: Bilden på sidan 28 i Jaktdebatt nr 1/2020 var tagen av jeremy adobe.stock.com

människor är en del av helheten och dödliga. Moraliska sanningar begär något av oss, de är gränsposter som tanken inte kan rubba och våra moraliska övertygelser spelar en viktig roll för hur vi väljer att agera. När vi gör rätt i samband med våra etiska val kan vi förändra världen.

Årsmötet: På grund av den pågående coronapandemin är föreningens årsmöte uppskjutet på obestämd tid.

Remissvar Jakttidsöversyn: Jaktkritikerna har i sina remissvar yttrat sig över den Jakttidsöversyn 2019/2020 (paket 1 och 2) som nu ligger för handen och som Naturvårdsverket (NV) ska presentera för regeringen i juni 2020. Om dessa jakttider antas för de närmaste sex åren kommer de att få katastrofala följder för Sveriges vilda fauna, eftersom man föreslår utökade jakttider (dygnet runt och året runt) på de flesta arter. Dessutom föreslås jakt på nya arter som exempelvis ekorre och hermelin, samt på rödlistade arter. Jakt kommer fortsättningsvis också att tillåtas på dräktiga djur, djur med ungar samt under djurens parningstid. Remissvaren finns att läsa på vår webbplats Jaktkritikerna.se.

Brev till miljöministern: Den 13 april skickade Jaktkritikerna en skrivelse/uppmärkning till vår vice statsminister och miljöminister Isabella Lövin, för att uppmärksamma

Naturvårdsverket bryr sig inte om vare sig biologisk mångfald, etik eller djurvälstånd

Foto:
Klaus Brauner
Adobe.stock.com

henne på vad som kommer att ske med vår svenska fauna om NV:s nya planer för rovdjursförvaltning och jakttidsöversyn för däggdjur och fåglar genomförs och där bevarande av biologisk mångfald, etik och djurvälstånd åsidosätts. Skrivelsen finns att läsa på Jaktkritikerna.se.

JO-anmälan: I tidigare nummer av Jaktdebatt har vi berättat att handläggaren för Jakttidsöversynen, själv är jägare och har ett jaktföretag. Jaktkritikerna JO-anmälde henne för jäv den 21 oktober 2019. Detta föranledde JO att begära in ett yttrande från NV. Vi fick svar från JO den 2 april och möjlighet att yttra oss över NV:s svar till JO. Eftersom även Svenska Rovdjursföreningen hade gjort en JO-anmälan beslöt vi att samarbeta och skrev en gemensam inlagan till JO daterad den 23 april. Inlagan finns att läsa på Jaktkritikerna.se.

Strategi för svensk viltförvaltning: Just nu pågår ett arbete på NV med att ta fram ett nytt dokument som ska ersätta den "Strategi för svensk viltförvaltning", som upphörde att gälla 1 januari 2020. Jaktkritikerna har synpunkter på det förra dokumentet och skickade därför ett brev den 26 april till NV med en förfrågan om att få medverka i arbetet med att ta fram en ny strategi, antingen i form av remissinstans eller med en deltagare i arbetsgruppen. Vi fick den 3 maj följande svar från Marcus Öhman, chef för viltförvaltningsenheten på NV:

"Vid en remittering kan Jaktkritikerna ingå som remissinstans".

Vi i föreningen är djupt oroade eftersom inte ett enda av "vägvalen" i fråga om viltförvaltningen handlar om bevarande eller biologisk mångfald! Om det överhuvudtaget behövs ett strategidokument av det här slaget behöver det omarbetas i grunden för att bättre avspejla NV:s verkliga uppdrag - att vara en statlig myndighet för miljöfrågor och en drivande och samordnande kraft i miljöarbetet. Skrivelsen finns på Jaktkritikerna.se.

Överklaganden: Jaktkritikerna fortsätter år efter år med sina överklaganden eftersom vi anser att rättsväsendet behöver ta upp och pröva målen för att ge andra domstolar väg-

ledning gällande rättstillämpningen. Det är av yttersta vikt att EU:s regler i art- och habitatdirektivet, "Kommissionens revideringar om strikt skyddade arter av gemenskapsintresse enligt miljödirektivet" får genomslag i svensk rättstillämpning.

Lo: Under årets licensjakt på lodjur dödades 108 lokatter. Jakten var uppdelad i olika områden och i de södra och mellersta förvaltningsområdet beslöts om jakt på 63 lodjur och i det norra om jakt på 45 stycken. Jaktkritikerna har överklagat samtliga beslut till Förvaltningsrätten i Luleå och Kammarrätten i Sundsvall.

Varg: Jaktkritikerna har den 16 april överklagat Länsstyrelsen i Dalarnas beslut om skyddsjakt på den så kallade Linghedsvargen, till Förvaltningsrätten i Luleå samt till Kammarrätten i Sundsvall. Länsstyrelsen grundade sitt beslut på att "vargen var oskygg". Jaktkritikerna hävdar bland annat att "inga alternativa lösningar har prövats." Länsstyrelsen hade i sin pågående varginventering identifierat en familjegrupp i området där föräldrarna är avkomma till en invandrad varg. Om den unga vargen dödas kommer den inavlade vargstammen ytterligare försvagas. Omfattande illegal jakt pågår ständigt på varg och särskilt i Dalarna. Civilisationskritikern Helena Granström har sagt att: "Argumenten för att inte utrota vargen är - vargen".

Förslag till ändring i djurskyddslagen (2018:1192): Jordbruksverkets rapport (2019:19) "Förvaltning eller djurförsök med vilda djur. Regeringens utredning om gränsdragning mellan förvaltning av vilt och fisk och användning av vilda djur i forskning." Efter att ha läst rapporten står det klart att förslaget är dåligt ur både djurskydds- och djurvälståndsperspektiv. Vi kommer naturligtvis att skriva ett remissvar och vi har tid på oss. Det ska ha inkommit till Näringsdepartementet senast den 26 juni.

Förfrågan om samarbete: Under mars månad skickade Jaktkritikerna en fråga till ett flertal miljöorganisationer rörande ett stöduttalande i samband med den begäran Jaktkritikerna hade skickat till NV. En begäran att avvakta med fortsatt beredning, handläggning och beslut gällande Jakttidsö-

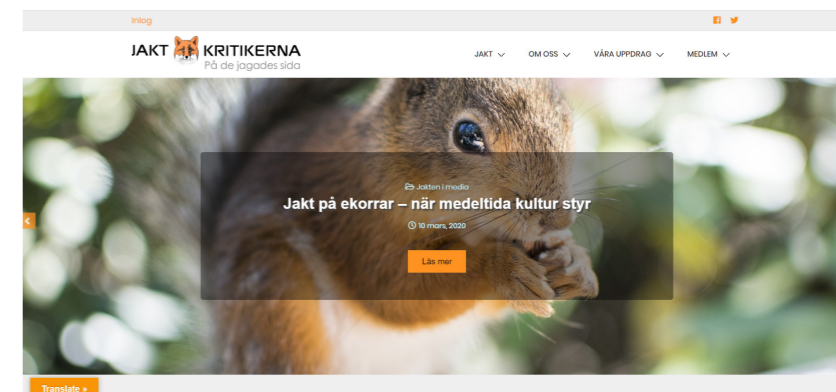
versynen tills jävsfrågan är avgjord (se JO-anmälan). Djurskyddet Sverige svarade att de hade skickat in ett stöduttalande, men från de övriga fick vi inget stöd. Ytterligare en skrivelse har skickats till Svenska Djurskyddsföreningen, Djurens Rätt, Djurskyddet Sverige, Svenska Rovdjursföreningen, Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden, BirdLife Sverige och World Animal Protection, i ett försök att tillsammans stoppa Naturvårdsverkets förslag till utökade jakttider och jakt på fler arter.

Boken Jaktkritik: En omarbetad version av Hans Ryttmans bok Jaktkritik har kommit ut. Det är en fantastisk bok! Den är inbunden, layouten är vacker och fotona i boken så fina, samt talande! Boken är inte bara vacker utan också av hög kvalitet. Den innehåller bland annat framtidens hårdvaluta - etik och moral! Jaktkritik är den enda bok som ifrågasätter jakten i Sverige. Jakten, som den bedrivs i dag, kommer att vara en historisk parentes - med skamstämpel. Boken finns att köpa i handeln, men även på Jaktkritikerna.se. All vinst från bokförsäljningen går till föreningen.

Nyhetsbrev: Nyhetsbrev har under april månad skickats till våra medlemmar via e-post. Här tas aktuella och brännande frågor upp. I det senaste Nyhetsbrevet nummer 2 kan man ta del av en positiv berättelse från Nepal, som har ett helt annat förhållningssätt till de vilda djuren än vad vi har i Sverige. I Nepal förbjöds jakt för snart ett halvt sekel sedan.

Webbplatsen: Föreningen har fått hjälp med att byta webbhotell av en ny medlem som också har sett över designen. Gå in på Jaktkritikerna.se. Stort tack, Carita!

Besök vår nya, fina webbplats Jaktkritikerna.se

Avslutningsvis: Jaktkritikerna har i högsta grad en arbetande styrelse samt arbetande medlemmar (ingen nämnd och ingen glömd). Vi utför ett bra och utåtriktat arbete, som syftar till att förändra situationen för de vilda djuren, som inte själva kan uttala sig om det lidande och den förföljelse, som de utsätts för.

Den biologiska mångfalden minskar i allt snabbare takt över hela världen och i Sverige ser vi också en negativ utveckling. Enligt Artdatabankens nya rödlista över hotade arter, har en ökning av dessa skett med elva procent på fem år. Trots detta utmärker sig NV:s strategi för viltförvaltning och förslag till nya jakttider genom att ta beslut om utökad jakt och jakt på ännu flera arter. NV:s viltförvaltningsenhet bedriver en viltvård, som är otidsenlig. Jaktöversynen brister i bevarande av biologisk mångfald, etik och djurvälstånd. I NV:s strategidokument ger myndigheten också uttryck för uppfattningen att de har i uppdrag, att främja jakt. Detta saknar dock stöd i lagtexten.

Enligt IPBES (den biologiska mångfaldens motsvarighet till FN:s klimatpanel IPCC) rap-

port från maj 2019 framgår det att vi är inne i vad som kallas den sjätte massutrotningen av arter. Tre fjärdedelar av alla arter på jorden riskerar att försvinna under de närmaste århundradena.

De strukturer som i dag styr den svenska så kallade "viltvården" kan liknas vid coronavirus, som sprids genom jakten - ett dödligt virus som angriper vår gemensamma vilda fauna

I NV:s rapport 6917 från januari i år, "Global utvärdering av biologisk mångfald och ekosystemtjänster - sammanfattning för beslutsfattare" står det att de fem viktigaste direkta orsakerna till förlusten av biologisk mångfald det senaste halvsekle är:

- förändrad användning av mark och vatten
- direkt överutnyttjande av arter genom jakt och fiske
- klimatförändringar
- föroreningar
- spridning av främmande arter

Denna rapport visar alltså att jakt och fiske kommer på andra plats och klimatförändringar först på tredje.

NV är förordnad att förvalta vår vilda fauna och flora, men de strukturer som i dag styr den svenska så kallade "viltvården" kan liknas vid coronavirus, som sprids genom

jakten - ett dödligt virus, som angriper vår gemensamma vilda fauna.

I illustrationen (sidan 6) kan man se hur "jaktvirus" har fått fäste i det ramverk, som driver den svenska viltvården. Den ger en bild av hur viltvården är organiserad, systematiserad och att den i sin nuvarande struktur på sikt kommer att orsaka arters utplåning. I dess spår följer också utarmningen av florin. De symboler som inte har taggar kan liknas vid antikroppar mot detta "jaktvirus" och de är miljöorganisationer, allmänhet, samt EU:s art-och habitatdirektiv.

Trots väl underbyggda åsikter om hur viltvård skall bedrivas utifrån ett etiskt förhållningssätt, samt ur ett ekologisk hållbart perspektiv är det svårt att uppnå de lagändringar, som skulle behövas på grund av den tondövhet, som finns hos berörda verk och departement, när det gäller jaktens verklighet. "Hur länge skall jägarna själva få bestämma hur den svenska faunan ska vara sammansatt? När ska Naturvårdsverket/regeringen ta hänsyn till oss som är djur- och naturvänner?" (Hans Rytman Jaktdebatt nr 1/2007).

Det handlar om omhet - fjärl för fjärl bygger vi en bättre värld! (Maria Westerberg)

Christina Åkerblad, Jaktkritikerna Gotland, rapporterar:

Länsstyrelsen beslutade i januari om att tillåta skydds jakt på 50 skarvar som ingår i en större koloni på en ö i en insjö på norra Gotland. Dessutom gavs tillstånd till rivning av skarvbon. Den 29 maj meddelade P4 Gotland att alla skarvarna var skjutna,

I den nu avslutade skyddsjakten på 500 vitkindade gäss hade i mitten av maj endast 66 inrapporterats skjutna.

I över två år har "Kajprojekt Gotland" pågått i Svenska Jägareförbundets regi. Fem personer har varit engagerade i det. I februari gav NV klartecken att använda en modifiering av Norsk kråkfälla inom projektet.

Jägareförbundet Gotland skriver: "På Gotland är kajor ett enormt problem. I över två

Här kommer ännu en enträgen vädjan om att ni alla kära medlemmar förnyar medlemskapet för 2020.

Utan medlemmar - ingen möjlighet för Jaktkritikerna att finnas och arbeta för de vilda djuren.

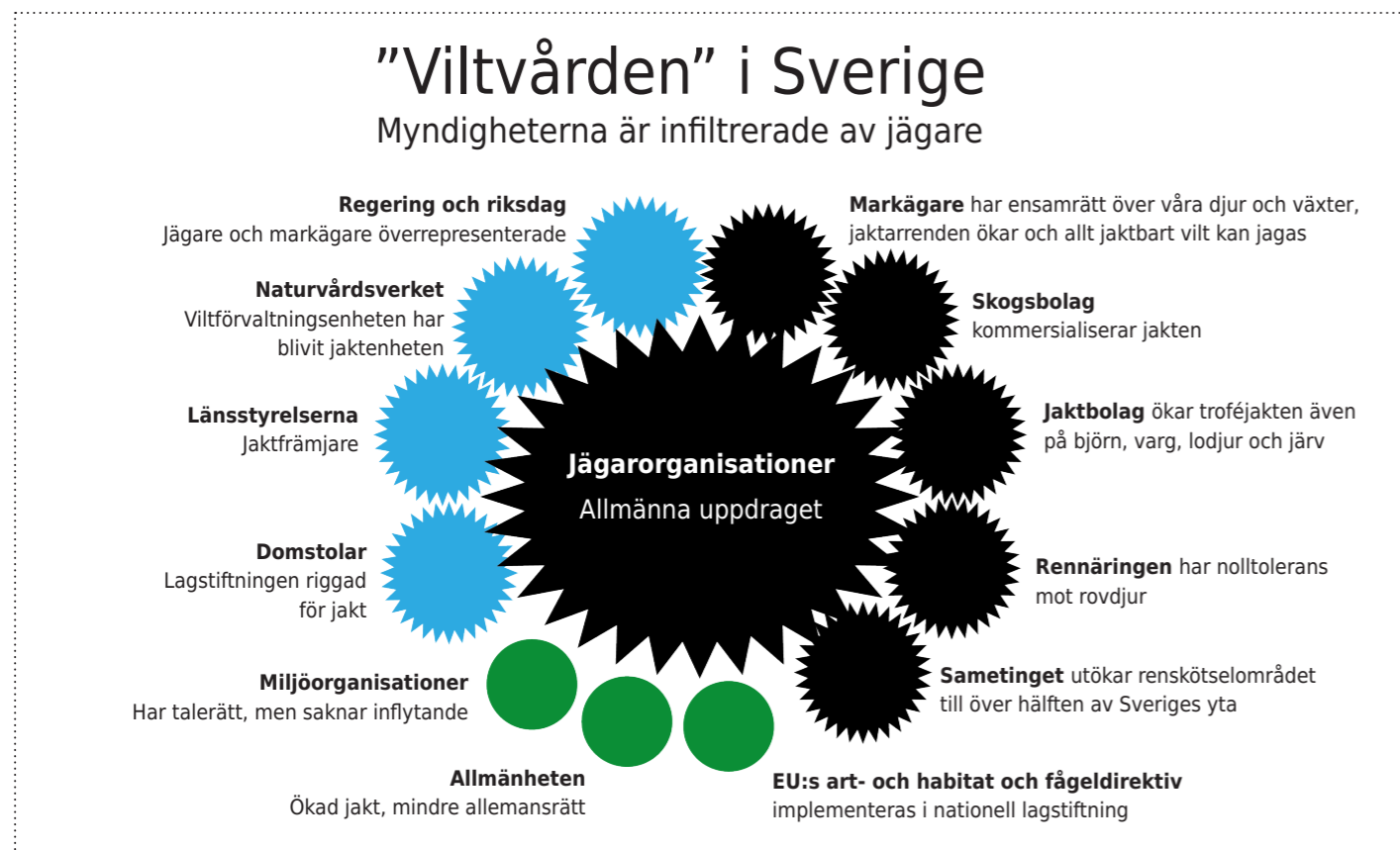
år har Stefan Hellström, Daniel Wallin och Lina Holmgren drivit "Kajprojekt Gotland", ett samarbete mellan Svenska Vorstehklubben Gotland och Svenska Jägareförbundet. De har dokumenterat utbredning och jakt, organiserat rådgivning om åtgärder och arbetat med modifieringen av kråkfällan för att få den godkänd. Nu finns äntligen förutsättningarna för att påbörja fångst av kajor i större skala både på Gotland och i andra delar av Sverige med liknande problem."

Allmän jakttid på rådjur är på Gotland från den 1 oktober till och med den 31 januari. I början av året har det därför kommit in sex ansökningar om skydds jakt på rådjur utanför jakttiden. Alla handlar om skador på nya skogsplanteringar. Länsstyrelsen har så här långt beviljat fem. Exempel på ställda villkor är att endast råbockar får dödas, högst tio stycken, en per jakttillfälle och då i samband med att flera rådjur finns i närheten. Om jakten sker med hagelgevär bör avståndet till rådjuret inte överstiga 20 meter. Detta för att minska risken för skadeskjutningar.

Vem kontrollerar nu allt detta? Det krävs visserligen en redogörelse från markägarens sida om hur jakten har gått och hur den har påverkat skadesituationen men som vi alla vet - det mesta av det hemiska händer i det fördolda.

Det finns 147 naturreservat på Gotland. Endast i tre-fyra av dem är jakt förbjuden. Bland annat har Naturskyddsföreningen här frågat Länsstyrelsen om de korrekta siffrorna. Där kan ingen redogöra för dem utan önskar få ta del av en sådan genomgång om någon frivillig ställer upp och gör detta ganska omfattande jobb.

Sedan noterar jag att Prästlönetillgångar i Visby stift har bjudit ut fem jaktarrenden på sammanlagt 192,8 hektar. Svenska kyrkan borde skämmas. De bjuder ut arrenden för jakt och dödande och de låter skövla sina stora skogstillgångar. Allt för pengar.

Rovdjuren är mer än bara siffror

Sveriges stora rovdjur är så mycket mer än bara siffror - de har en viktig roll i vår biologiska mångfald. Så formulerar sig Maria Ljung i en debattartikel i tidningen Syre den 7 februari i år.

Text och illustration:
Maria Ljung

Våra politiker beslutar om hur många individer av björn, varg, lo och järv som ska få finnas i vårt land, också om hur många föryngringar som årligen tillåts. Till och med om de exakta antal som tillåts finnas var i landet, eller delar där de inte får existera alls. Så fort antalen för gynnsam bevarandestatus tangeras, enligt EU:s art- och habitatdirektiv för att de olika arterna ska ha möjlighet att finnas kvar långsiktigt, utlyser länsstyrelserna på delegation av Naturvårdsverket, ansvarig jaktmyndighet i Sverige, licensjakter. Dessa har syftet att begränsa antalet rovdjur. Även licensjakterna har exakta siffror på hur många djur

som får skjutas. Rovdjurspolitiken i Sverige bygger på och styrs alltså till stor del av siffror.

Då tar man inte hänsyn till att rovdjuren utöver egenvärde och existensberättigande har en viktig roll i naturen, för den biologiska mångfalden och de ekosystem de ingår i. Biologisk mångfald är ett begrepp som används för att påvisa betydelsen av variation i naturen. Ju fler arter som finns desto stabilare är naturen, och en stabil natur är en förutsättning för framtiden.

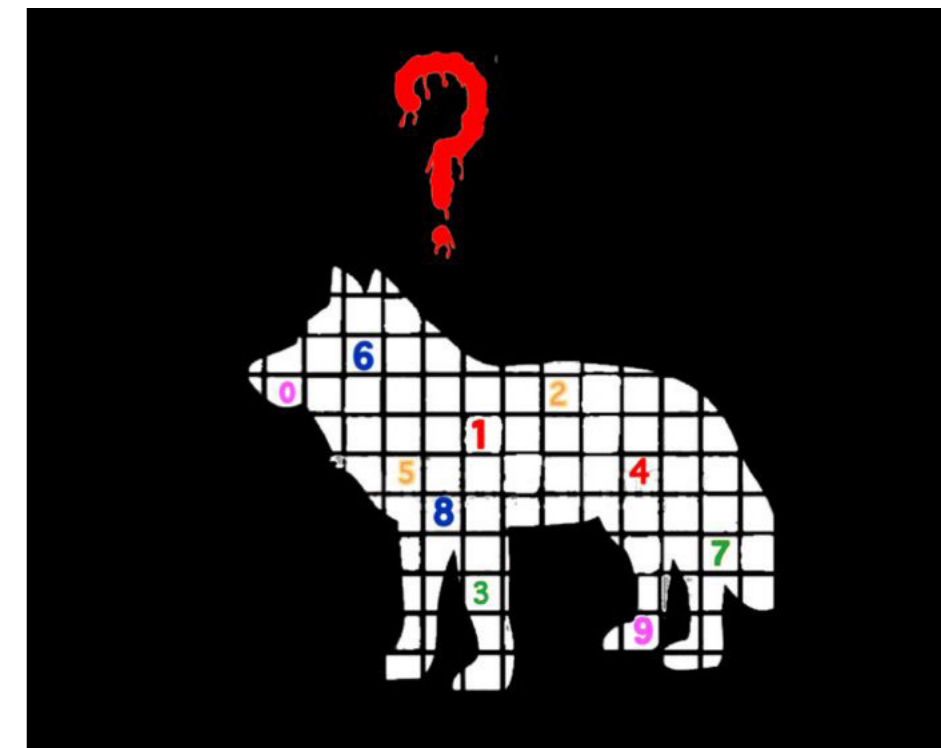
Sverige är på intet sätt något föregångsland vad beträffar biologisk mångfald. Skogsbruk och jordbruk, som de bedrivs, har varit förödande för den biologiska mångfalden och påverkar Sveriges och Nordens fauna mer än något annat. Detta påpekar Petter Kjellander och Håkan Sand, svenska forskare, i ett debattinlägg i Dagens nyheter den 30 januari 2014.

Om människan inte upphör med att förändra landskapen och slutar med den hänsynslösa jakten kan följden bli ekologiska kollapser. Ekosystem formas nerifrån och upp, från växter till växtätare och vidare till de stora rovdjuren i toppen av näringskedjorna. Men de formas också åt andra hållet, från rovdjuren ner till växterna. Uppifrån-och-ner-processen har visat sig starkare och vanligare än vad som tidigare varit känt, och den tycks dessutom spela en särskilt stor roll på våra nordliga breddgrader. Det har också visat sig att de stora rovdjursarterna inte går att bytas ut sinsemellan och att tätheten av rovdjur spelar roll.

Andrés Ordiz, zoolog och forskare, bland annat i det skandinaviska björnprojektet och i ett liknande projekt i Spanien, påvisar att om man menar allvar med ambitionerna att bevara biologisk mångfald och fungerande ekosystem kan man inte behandla de stora rovdjuren som om de vore isolat, utan i samband med den natur där de lever.

Varken rovdjuren eller några andra djur finns i naturen som prydnader. De är integrerade i ytterst komplicerade ekologiska nätverk med andra organismer, berggrunden och klimatet, med andra ord, det nätverk som utgör grunden för vår egen existens och välbefinnande.

Att de svenska rovdjurspolitiska besluten och deras sifferfixering i ett vidare perspektiv har biologiska konsekvenser som sträcker sig långt bortom de direkt berörda arterna borde lyftas och beaktas mycket mer i de politiska korridorerna.

Ur Jaktförordning

(1987:905) utfärdad av Näringsdepartementet

Naturvårdsverket (NV) ansvarar för att se över de jakttider som regleras i jaktförordningen och ska vid behov föreslå ändringar till regeringen. Översynen av jakttiderna ska ske minst en gång var sjätte år och NV genomför nu den första översynen (beredningen). För att lättare kunna förstå Jaktförordningen och dess bilaga 4 görs här ett tappert försök att tydliggöra en del av texten.

Textsammansättning:
Christina Åkerblad

Förutsättningar för skydds jakt

23 a § Om det inte finns någon annan lämplig lösning, och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om jakt meddelas:

1. av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,

2. av hänsyn till flygsäkerheten,
3. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, eller
4. för att skydda vilda djur eller växter eller bevara livsmiljöer för sådana djur eller växter.

Ett beslut som avses i första stycket får även avse rätt att göra ingrepp i fåglars bon eller förstöra fåglars ägg.

Om något av rovdjuren björn, varg, järv eller lo angriper tamdjur eller om det finns

skälig anledning att befara ett sådant angrepp, får åtgärder vidtas för att skrämma bort rovdjuret.

Skydds jakt på enskilds initiativ

28 § Rovdjur som avses i första stycket (björn, varg, järv eller lo; red anm) får dödas av ett tamdjurs ägare eller vårdare för att skydda tamdjuret

1. när rovdjuret angriper och skadar tamdjuret eller om det är uppenbart att ett sådant angrepp är omedelbart förestående,
2. om det finns skälig anledning att befara ett angrepp på tamdjuret och dödandet sker i omedelbar anslutning till att rovdjuret har angripit och skadat eller dödat tamdjur, eller
3. om rovdjuret befinner sig inom inhägnat område avsett för skötsel av tamdjuret och det finns skälig anledning att befara ett angrepp där.

Rovdjuret får bara dödas när det inte går att skrämma bort rovdjuret eller på något annat lämpligt sätt avbryta eller avvärja angreppet.

Jakt för att förebygga skador av vilt

1) Sumpbäver, mårhund, tvättbjörn, wapitihjort, sikahjort, vitsvanshjort, mufflonfår, frett, vildkanin, mink, mullvad, sorkar (även bisam), lämlar, råttor, skogsmöss, näbbmöss, husmus och amerikansk kopparand får jagas året runt.

2) Vildsvin, räv, mårhund, grävling, mård, iller, mink, hermelin, vessla, ekorre, vildkanin, mullvad, sorkar (även bisam), lämlar, råttor, skogsmöss, husmus, kråka, råka, kaja, skata, tamduva (stadsduva), björktrast (snöskata), gråsparv och pilfink som kommer in på gård eller i en trädgård och där kan orsaka skada eller annan olägenhet får jagas året runt.

3) Hare och vildkanin får jagas i handelsträdgård, anläggning för yrkesmässig fruktodling eller plantskola, om det behövs för att förhindra skador på träd eller trädplantor. Vildkanin året runt.

7) Årsunge av råka får jagas i Skåne län om det behövs för att förhindra sanitär olägenhet.

8) Grävling som förekommer i vilthägn samt rödräv och grävling som förekommer tillfälligt på ö, holme eller skär, får jagas om behövs med hänsyn till viltvården året runt.

9) Rödräv och korp får jagas, om det behövs för att skydda ungar av tamdjur inom område för uppfödning av tamdjur och i renkötselområdets kalvningsland året runt.

10) Årsunge av rödräv får jagas, om det behövs för att tillgodose viltvården året runt.

11) Årsunge av grävling får jagas, om det behövs för att tillgodose lantbruket året runt.

17) Om det behövs för att förebygga skada, får kanadagås som uppträder vid fält med oskördad gröda eller som orsakar sanitär olägenhet jagas året runt.

19) Koltrast och stare får jagas inom trädgård eller annan anläggning för yrkesmässig bär- eller fruktodling samt inom ett avstånd av 200 meter från sådana anläggningar, om det behövs för att förhindra skada inom anläggningarna.

20) Ringduva som uppträder i flock och som orsakar skada i yrkesmässiga odlingar får jagas i sådana odlingar i hela landet.

21) Orsakas allvarlig skada eller olägenhet av att en fågel byggt bo i ett hus eller en gård, får boet samt ägg eller ungar avlägnas trots bestämmelserna om fredning.

Rovdjuret får bara dödas när det inte går att skrämma bort rovdjuret eller på något annat lämpligt sätt avbryta eller avvärja angreppet.

Nu under 2020 ska flera beslut rörande jakt tas av Naturvårdsverket och regeringen. Här följer en sammanfattning av två kontroversiella förslag, nämligen de gällande pilbågsjakt och ändrade jakttider.

Viktigt år vad gäller jakten på våra vilda djur

Textsammanställning: Christina Åkerblad
Foto: WildMedia Adobe.stock.com

Naturvårdsverket (NV) har tagit fram ett förslag till nya föreskrifter om jaktmedel samt på regeringens uppdrag, påbörjat en jakttidsöversyn.

Beroende på vilka beslut som fattas kan det medföra att starkt ifrågasatt jakt kan bli verklighet. Bland annat jakt på ekorre, pilbågsjakt på åtta svenska djurarter (rådjur, räv, bäver, grävling, mårhund, tvättbjörn, bisam och hare) samt en för vissa av djuren påfrestande förlängd jakttid in i januari-februari.

Bävaren är en av åtta djurarter som hotas av pilbågsjakt

Därför är det viktigt att alla som har möjlighet till inflytande över kommande beslut är välinformerade om förslagets tillkomst, bearbetning samt vad de kan komma att innebära.

Det började med att NV på uppdrag av regeringen författade en Strategi för svensk

viltförvaltning som presenterades i samband med budgetpropositionen 2017.

PILBÅGSJAKT

Våren 2018 påbörjade NV arbetet med att ta fram förslag till nya föreskrifter om jaktmedel. En del fråga var om pilbågsjakt skulle tillåtas i Sverige. Frederik Treschow utsågs till handläggare för detta projekt. Jaktkritikerna JO-anmälde då NV och dess handläggare för sakjäv/intressejäv med bland annat följande motivering:

”Naturvårdsverket har anställt Frederik Treschow som handläggare för bågjaktemissen, en person som äger 4/5 av Karsholms gods. Här bedrivs turistjakt, så kallad gods jakt, som innebär att uppfödda fåglar släpps ut som levande måltavlor till de betalande turisterna [...] Godsägarnas egen lobbyorganisation för godsägarintressen är Sveriges Jordägarförbund, där medlemmarna enligt Dagens Industri förvaltar en förmögenhet på 35 miljarder kronor och där Frederik Treschow har haft posten som generalsekreterare.”

Naturvårdsverket bytte efter JO-anmälan ut Treschow. Han ersattes av Hanna Dittrich Söderman utan att något nytt underlag arbetades fram. Förslaget till nya föreskrifter om jaktmedel skickades ut på remiss i augusti 2018. Redan i december 2017 protesterade Jaktkritikerna kraftfullt mot ansökan om båg jakt som hade kommit in till NV från Svenska Bågjägarförbundet ivrigt påhejade av Svenska Jägareförbundet. Skälen till varför båg jakt skulle tillåtas går att läsa på NV:s webbplats.

”I förslaget till nya föreskrifter om jaktmedel finns ett förslag om att tillåta jakt med pilbåge i Sverige, en jaktform som är tillåten bland annat i Danmark, USA och på Åland. Detta följer av strategi för svensk viltförvaltning där Naturvårdsverket har sagt att vi ska utveckla möjligheten att använda nya sätt att jaga.”

Det anmärkningsvärda här är att det sista påståendet inte går att hitta i strategin!

Ett stort antal remisser kom in från enskilda, intresseorganisationer och myndigheter. Förslaget om pilbågsjakt fanns omnämnt i flera av dessa. Sju länsstyrelser och flera intresseorganisationer med anknytning till jakt, jordägande eller vapen ställde sig positiva till förslaget.

Flera intresseorganisationer med stort fokus på djurvälstånd tog klart avstånd från jakt med pilbåge. Det var BirdLife Sverige, Djurens rätt, Djurskyddet, Jaktkritikerna, Naturskyddsföreningen, Svenska Djurskyddsföreningen samt Svenska Rovdjursföreningen. Jordbruksverket, Sveriges Lantbruksuniversitet samt en länsstyrelse tog inte ställning med hänvisning till att det behövs mer kunskap och forskning om hur djuren påverkas.

Djurens rätt, Svenska Djurskyddsföreningen, Naturskyddsföreningen och Djurskyddet Sverige begärde då gemensamt att SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd skulle sammanställa den aktuella forskningen rörande jakt med pilbåge. Detta gjorde att NV valde att plocka bort förslaget ur jaktmedelsberedningen och låta det utredas separat. Intressant att notera är att 1991 avtog NV för andra gången ett förslag om pilbågsjakt. Då hette det:

”Jakt med pil och båge har redan en gång förbjudits i Sverige av djurvänlighets skäl.”

”Om jakt med pil och båge ger en större naturupplevelse för en liten grupp av jägare uppväger detta inte risken för att denna jaktform skulle kunna rubba allmänhetens förtroende för att jakt bedrivs på effektivt sätt med respekt för viltet.”

Jaktkritikerna skickade i december 2019 en förfrågan till samtliga miljöorganisationer om vi tillsammans skulle genomföra en manifestation mot bågjaktsförslaget. Det blev ingen uppslutning och därmed ingen manifestation.

I början av mars kom så rapporten från SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd. Rådet ser minst två stora risker med båg jakt. Det handlar om risken för skadskjutning och att tiden mellan att djuret träffas och blir medvetslöst är lång. Det slår också fast att mer forskning krävs för att vetenskapligt kunna uttala sig om konsekvenserna av införande av båg jakt.

Nu i början av juni ligger ärendet hos Viltförvaltningsenheten på NV. Handläggaren där vet inte när eller om (?) beslutet kommer. Ska ett beslut tas blir det i följande ordning: från enhetschefen vidare till avdelningschefen och slutligen till generaldirektören.

JAKTTIDSÖVERSYN

På uppdrag av regeringen påbörjades 2017 en beredning av jakttidsändringar för de kommande sex åren. Ebba Henning Plank utsågs till projektledare vilket omgående ledde till en JO-anmälan om jäv från Jaktkritikerna med bland annat följande motivering:

”Handläggaren driver bland annat ett jaktbolag/jaktturism - Sanux AB. Hon är själv aktiv jägare och har tills alldeles nyligen agerat frontfigur för JAQT i Stockholm. Ett kvinnligt nätverk inom Svenska Jägareförbundet, där handläggaren bland annat verkat för att öka antalet kvinnliga jägare.”

För närvarande har ännu inget beslut kommit från JO.

Den inledande förslagsperioden gällande jakttidsöversynen varade januari-mars 2019. Därefter har man sammanställt en beredningsgrupp med representanter från myndigheter och organisationer. Sammansättningen har blivit starkt kritiserad då flertalet representanter förväntas vara starka anhängare av jakt.

Naturvårdsverkets jaktförslag innebär genomgående försämringar för allt vilt. Etik och djurvälstånd har totalt negligerats.

Foto: WildMedia adobe.Stock.com

Jag vill också leva

Endast BirdLife Sverige och Naturskyddsföreningen kan anses representera djurvälstånd. Tyvärr är jaktfrågor inte så centrala inom dessa organisationer. Då vi inom Jaktkritikerna besitter mycket kunskap om jakt och de vilda djuren, har vi begärt att få ingå i beredningsgruppen, men vi har fått nobben.

Naturvårdsverket tog fram två preliminära förslag till ändrade jakttider. Paket 1 som omfattade allmän jakt på däggdjur, dygnsbegränsning, hundanvändning, vissa förslag på skyddsjakt på enskilda initiativ samt några övriga jakttider. Paket 2 gällde allmän jakt på fågel och skyddsjakt på enskilda initiativ på gäss, ringduva och råka.

I juni 2020 kommer NV att lämna över sitt slutliga förslag till regeringen som sedan avgör när de nya jakttiderna ska träda i kraft.

Engagemanget från privatpersoner, både medlemmar i Jaktkritikerna och andra djurvänner har varit stort. Två av våra medlemmar har också på egen hand tagit initiativ till varsin namninsamling. Här följer några citat:

”Visa att ni (politiker i regeringen; red anm) menar allvar med miljö kvalitetsmålet genom att överlåta naturvårdsansvaret på de som innehar expertis inom natur- och djurvård, och värnar djurens liv och mående!”
Emma

”Att ni, regeringen, idag aktivt arbetar för att främja all form av jakt på miljoner vilda djur i Sverige utan att ha skapat en tillsynsmyndighet för jakt är en ouppmärksam skandal.”
Josefin

”Jakt på harmlösa djurarter är otidsenligt när den biologiska mångfalden reducerats så dramatiskt, framför allt genom ett stort och snabbt växande antal människor med åtföljande markexploatering och reduktion av livsutrymmet för vilda djur. Vår svenska natur bör inte utnyttjas som skjutbana med levande mål. Det behövs bättre biotopskydd som främjar biologisk mångfald, inte allmän jakt på allehanda djurarter för nöjet att döda.”
Åke

”Naturvårdsverkets vokabulär förringar och reducerar alla arter till icke-kännande objekt enkom för människans ”brukande” som resurs utan hänsyn till djurindividerna och flock- och familjestrukturer.”
Jaktkritikerna

Jag med

När blev det så viktigt att kunna döda vilda djur som sport och nöje så att ifrågasättande av detta stämplas som aktivism? Med rubriker som ”aktivister vandaliserar” och ”sabotörer” välter jaktorn och att ordförande i Jägarnas Riksförbund i pressen uttrycker ”bedrävelse över tilltaget”, skulle man tro att det rör sig om religionskrig.

Kriget om jakttornen

Om olaglighet prioriterades av det välbeställda Jägareförbundet som det verkliga hotet mot jakt så skulle illegal jakt, djurplågeri och oetiska jaktformer inte längre belasta brottsbekämpning och polisens budget. I augusti (2019; red anm) tvingas polisen i Region Norr att övervaka jägarna i flera län när troféjakt efter 300 björnar pågår. Vad säger det om dagens jägare i Sverige?

I stället riktas siktet mot ungdomar som vill ifrågasätta jaktens norm. En auktoritär syn på olik tänkande människor gör att man inte vill förstå att ”aktivismen” kan vara budbärare för ett paradigmskifte i en tid av massutrotning och ett vidgat medvetande om kännande djur. Skadegörelse mot enskilda legitimerar inte, men som vid andra sociala eller politiska demonstrationer i historien, måste en analys göras då det är tydligt att ett ideellt budskap ligger bakom.

Om jaktorn skrev författaren Olga Tokarczuk: ”Här och var sköt utropstecken upp som islagna, vassa nålar. När blicken drogs mot dem började mina ögonlock darra; ögat stack sig på dessa byggnader som rests ute på fälten, längs gränserna, i skogsbrynet. De bestod av kors och tvärs hopspikade bjälkar, allihop bestod av kors. De hade fyra ben dessa bisarra figurer och på dem vilade små kojor med skottgluggar. Vaktorn, i folkmun döpta till predikstolar. Det namnet hade alltid förvånat och irriterat mig. För vad var det för lärodomar som spreds från dessa predikstolar? Vilket evangelium förkunnades därifrån? Är det inte höjden av hybris, är det inte ett djävulens påfund, att en plats från vilken man dödar ska kallas för predikstol?”

Det är anmärkningsvärt att dessa ”predikstolar” har kunnat sättas upp utan att mot-

Text: Eva Stjernswärd

svarande ”Arkitektupproret” för naturen ifrågasätter att ett så genomgripande visuellt inslag tillåts förfula vacker natur i hela Sverige. Formspråket som påminner om lägerorn, förtydligar året runt vem som anser sig äga djuren och utgör ett hämmande inslag för den majoritet av människor som vill njuta av allemansrätten. Med sina ”predikstolar”, fällor och åtlar förfular man inte bara kullar, gläntor och skog utan förstör illusionen av en fredlig natur.

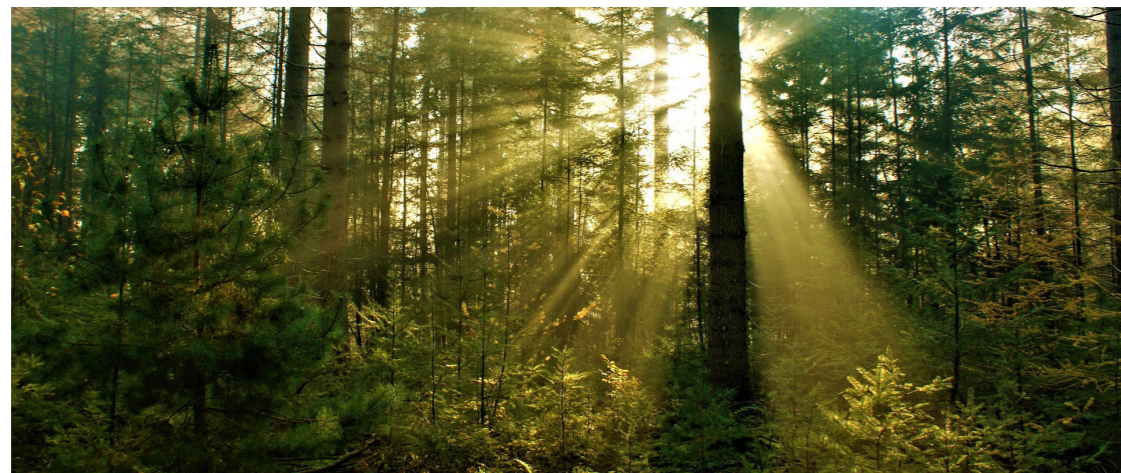
Likt golfare som åker bil mellan flagghålen på natursköna banor, behöver jägare nu höga torn för att pricka djuren och inte varandra. Har jägarna blivit för många och för oskickliga eller har tekniken blivit för farlig? Jaktolyckor och skadeskjutningar fortsätter oavsett jaktorn. Många upplever rädsla av att höra skottlossning året runt eftersom vildsvin, rävar, hjortkalvar, kråkfåglar, gäss med flera arter är fredlösa och kan jagas dag och natt. Kor, hästar, hundar, katter och joggare skjuts ”av misstag”.

Jägareförbundet lanserar Sverige som ”det mest jaktliberala i världen”, utan dialog med den majoritet som inte jagar. Kloka jägare finns, men tyvärr kommer inte intern kritik fram, utan de tongivande framhårdar med en ledarstil från tiden när ”viltet” tillhörde eliten. Numera är varje vapenägare ”kung” i schackspelet om djuren. Jaktarrenden korrupperar och mängden marklösa, teknikfrälsta nöjesjägare ökar. Kapitaliserandet av jakt som sport har ökat avtrubningen mot våld som faktiskt förstör djurens liv och diskriminerar de människor som av etiska eller empatiska skäl ifrågasätter nöjesdödande som norm i vår tid.

Skjuter man Budbäraren riskerar jaktkultur att utvecklas till jaktdiktatur.

Thomas Tidholm är författare och poet bosatt i Hälsingland. Han är engagerad i den ideella naturvårdsorganisationen Skydda Skogen. Den krönika som följer skrev han för tio år sedan men känns trots det högst aktuell.

Hemligheten vi inte pratar om

Text:
Thomas Tidholm

Naturen blir mer och mer ett minne, en anakronism i denna tid. Så tänker ledande politiker utan att reflektera. Så tänker jag, men jag sörjer. Jag borde sluta med det.

Naturen är hotad, säger man ofta. Det är så att säga överenskommet. Innebörden är egentligen att naturen nu har fått sin plats, sin status som undantag. Den är hotad men ingen vill lyfta av hotet. Ständigt undersöks, på högsta nivå, möjligheten att hota lite till.

Två procent levande skog är skyddad i landet. Detta är sinnebilden för hotet. Det skyddade området är visserligen något större än för femtio år sedan, men då var skogsbruket inte lika effektivt och allomfattande. Även skogar som brukades kunde då innehålla en hel del natur. Man hade inte börjat tänka som man gör nu, att man kan ju ta allting.

Nu står de två procenten där som öar i industriskogen.

Jag går i min skog, jag kliver över rishögar. Men på några ställen står oskyddade rester av det vi hade en gång. Där växer till exempel märkliga örter under gamla aspar. Sådant finns egentligen inte. Det fanns ugglor där förr. Kanske visste de att deras tid var ute. Naturen finns i små skuldmedvetna fläckar, några procent, enklaver för sådant som är helt och hållet olönsamt. Skalbaggar, lavar, fruktansvärt oanvändbara saker.

Naturen kan kanske bli natur igen, ja till och med orörd igen. Det tar bara ett par hundra år, och om man inte är så noga kan man se det börja hända efter sjuttio. Kanske femtio på vissa ställen. Då har det uppstått en känsla av att ingen har varit där på länge, och allt täcks av en tunn grön hinna.

Men så långt får det inte gå, anser ägarna. Man gallrar därför med femton års intervall. Avståndet mellan brukningsvägarna är 22 meter, för skotarkranen når 11 meter. Det som finns däremellan är inte natur. En detalj ur det moderna skogsbruket.

Ägarna äger allt, djuren och fåglarna och en massa annat, hundratals små organismer som de inte ens vill ha. Måste cellulosan blandas upp med allt det där? Och det försvinner mycket riktigt. Bara träden blir kvar. De blir allt mer abstrakta och liknar pengar. Kanske kan man i framtiden, när stamcellsforskningen avancerat, odla ren cellulosa utan denna omväg?

Men igår såg jag en väldigt stor gammal björk vid ett ödeställe. Den bara stod där och dog, ingen hade brytt sig om att ta ner den, vilket är mycket ovanligt. En hackspett satt där. Sen flög den, men lät glad, lite längre bort.

Många vill tro att natur och skogsbruk är jämförbara storheter, så att de skulle kunna samsas som vore de olika bruknings-

former. Men naturen har ett helt annat innehåll. Den har ett allvar. Natur är något som lever, ja den är en väv av liv. Den är i grunden ett andligt tillstånd. Den är en väl bevarad hemlighet.

När jag kommer till en plats där natur har uppstått, eller drojt sig kvar, blir jag ibland stående. Det kan vara en mycket liten plats med några videbuskar vid en bäck. Där finns en närvaro av något som inte kan förklaras. Det är väven som har vuxit sig tät, det är organismerna på den platsen som kommunicerar med varandra så intensivt att man nästan kan se det. Som ett slags ljus.

Jag talar inte gärna om detta. Få så kallade naturvänner gör det. Ingen finns att försvara den upplevelsen, för vem vill göra bort sig? Vi har alla anpassat oss och kallar det hellre "biologisk mångfald" eller "ekosystemtjänster" sådant man kan förhandla om, och förlora för det mesta.

Men när vi säger att vi är beroende av naturen, är det hemligheten vi inte kan leva utan.

Ägarna äger allt, djuren och fåglarna och en massa annat, hundratals små organismer som de inte ens vill ha.

Foto: Anders Johansson

Fredning av gråtrut har i praktiken ingen betydelse, då de fortsatt får skyddsjagas.

Text: Arne Ohlsson

Jakttidsberedningens orimligheter

I skrivande stund i april har inte beslut tagits om de jakttidsändringar som Naturvårdsverket arbetat med och som ska gälla under kommande sex år. Det omfattande underlaget för förslag till jakttider har inneburit några positiva inslag men till stor del negativa förändringar för de djur som drabbas.

Förslag om fredning av småskrake, alfågel, ejder, sädgås och gråtrut är naturligtvis positivt. Men för sädgås och gråtrut har detta i praktiken ingen större betydelse eftersom de fortsatt får skyddsjagas. Inte minst gråtrutar skjuts nästan bara under skydds jakt då de anses vara skadedjur och med en flummig inställning som allmänt "otrevliga". De starkt negativa förslagen är införd jakt på enkelbeckasin och snatterand och inte minst att jakt på ett flertal andra fågelarter avses få fortsätta. När det gäller däggdjuren föreslås en återgång till det helt förlegade synsättet att se ekorre och hermelin som en resurs att utnyttja.

Vi ska också komma ihåg att jakt på enkelbeckasin framfördes av en (1) förslagslämnare.

Totalt fanns 87 förslagslämnare och dessa fördelar sig på:

- 39 privatpersoner
- 28 intresseorganisationer
- 20 myndigheter varav 16 länsstyrelser

I förslagsunderlaget finns en passus som förekommer vid flera fågelarter och den lyder: "Under jakttidsöversynen har det framkommit förslag på att avskaffa

jakt på XXX ... utifrån andra aspekter än dem som jakttidsöversynen arbetat utifrån. Jakttidsöversynens uppdrag har inte varit att ifrågasätta eller motivera jakt som sådan. Att avgöra om jakt är lämpligt eller inte utifrån andra principer än riktlinjerna har inte ingått i jakttidsöversynen."

Egentligen är detta häpnadsväckande i detta sammanhang. Vi måste med skärpa ställa några frågor härvidlag. Om inte ovanstående ingår i detta arbete, vem ska då ta sig an dessa aspekter? Finns det en annan instans för detta? Vore inte detta absolut rätta tillfället att också ifrågasätta jakt på den eller den arten? Var finns de etiska och humanitära värderingarna som ifrågasätter det berättigade att bedriva dödande av arter vars "värde" som döda är helt obetydligt? Hur kan traditionen tillåtas ha så stor påverkan? Med andra ord, den pågående översynen av jakttider är självfallet det rätta tillfället att freda ett flertal arter.

Jakttidsberedningens mantra att "jakt ska främjas" genomsyrar alla nivåer i beredningen av jaktbeslut men detta borde ställas mot att 97,5% av befolkningen i Sverige inte jagar.

Sex år är en förhållandevis lång tid med åtskilliga spillda liv eftersom många av de arter som borde fredas inte blir det. Tiden är mer än mogen att "rensa upp" i listan över de arter som får jagas. Ingen människa har i våra dagar ett substantiellt behov av att skjuta björktrastar eller nötskrikor eller morkullor, oavsett om deras populationer "tåler" jakten eller inte. Som jag framfört otaliga gånger får jaktfrågor aldrig reduceras till enbart matematik. Ju mer vi

Björktrast är en italiensk delikatess som bland annat skjuts på Gotland när ett jaktturismföretag bjuder in italienska jägare på höstarna till jakt på björktrast och morkullor.

lärt oss om djurens beteende, desto bättre vet vi att de består av individer med olika egenskaper. Det gäller i lika hög grad vilda som tama djur. Det är uppenbart för alla de forskare som följt vilda djur i sann etologisk anda. Många av dem har också delat med sig av detta i skrift. Den som tvivlar om djuren som individer kan finna mycket att läsa.

Jakt är ingrepp i de sociala strukturerna hos de jagade djuren och således långt ifrån enbart reducering av antalet individer i en arts population. Insikt i detta och empati lyser med sin frånvaro om man helt fastnar i synsättet att vissa arters populationer "tåler jakt" och att de är resurser.

Arbetet med att minimera antalet arter som får jagas måste fortgå oavbrutet. Det har varit linjen för Riksföreningen hänsynsfull jakt/Jaktkritikerna under lång tid och föreningen har i någon mån bidragit till att flera arter faktiskt fredats under de årtionden som vi verkat sedan 1987. Varje art som fredas leder givetvis till mindre lidande, färre störningar och trevligare upplevelser i naturen för oss som inte har onda avsikter mot de varelser som vi har turen att möta.

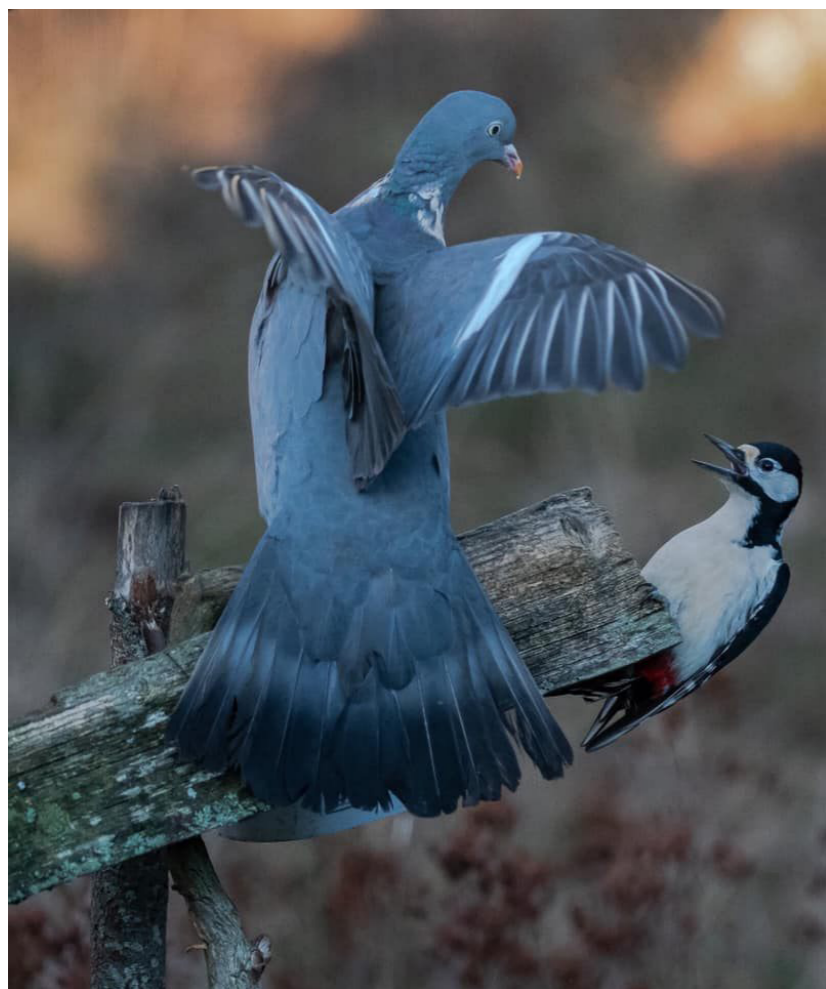
Var finns de etiska och humanitära värderingarna som ifrågasätter det berättigade att bedriva dödande av arter vars värde som döda är helt obetydligt?

En av Jaktkritikernas medlemmar berättar här om anledningen till att han gick med i vår förening. Han är också medlem i en av BirdLife Sveriges lokalavdelningar och har där lyckats med att få in jaktfrågor i både debatten och medlemstidningen.

Duvornas tunnel

Text: Svante Ståhl
Foto Michael Pelz

Åttiofem år gammal gav han 2016 ut Berättelser från mitt liv och den boken fick titeln Duvornas tunnel.

Orsaken till denna titel är enkel, säger författaren. I mitten av tonåren fick han följa med sin far på spelturnéer till Monte Carlo. I närheten av casinot låg en skytteklubb, med en gräsklädd skjutbana som vette ut mot havet. Under markytan löpte parallella tunnlar som alla hade en öppning vid strandkanten. Inne i dessa placerades levande duvor som fötts upp och fångats på casinots hustak. Deras uppgift var att ta sig fram genom mörkret mot ljuset i öppningen, där de kunde flyga ut i det fria över Medelhavet, dock som levande måltavlor för ett antal gentlemän som, efter en bättre lunch, låg eller stod på pass med gevären laddade. Duvor som undkom eller blev skadeskjutna gjorde precis vad duvor brukar göra. De återvände till platsen där de föddes, uppe på casinots tak, för att strax gå i precis samma fällor som förut.

Denna nöjesjakt förföljde John Le Carré i så många år att den gav titeln till hans självbiografiska bok.

Jag blev också upprörd när jag läste om denna nöjesjakt - men det var ju för nästan 70 år sedan. Så kan det väl inte vara idag?

Jo, det fick jag vetskap om efter att jag läst denna bok. Det förekommer i välorganiserad form - idag - i Sverige. Upprörande!

Jag reagerade då med att bli medlem i Jaktkritikerna.

Undrar hur John Le Carré skulle reagera om han fick kännedom om nöjesjakten i dagens Sverige?

John Le Carré (pseudonym för David John Moore Cornwell; red anm) har skildrat hemliga agenter och cynisk storpolitik i hyllade spionromaner. Han är främst känd för spionromaner som Spionen som kom in från kylan (1963) och Mullvaden (1974) om den brittiska underrättelsetjänsten, som han också arbetade för en period under det kalla kriget.

Viltförvaltningsenheten på Naturvårdsverket verkar tolka sin Strategi för svensk viltförvaltning som stående över vår lagstiftning. En ny reviderad upplaga kommer under hösten

Strategi för svensk viltförvaltning - känsliga personer varnas

Regeringen gav 2014 Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram en samlad plan för den så kallade viltförvaltningen. I samband med budgetpropositionen 2017 redovisades denna strategi som skulle gälla i sex år - fram till 2020. I nuläget utvärderas och omarbetas den för att bli klar senare i höst. Nedan följer valda delar ur den senaste upplagan:

Textsammansättning:
Christina Åkerblad

Om Naturvårdsverket strategi för svensk viltförvaltning

Strategi för svensk viltförvaltning är en nationell strategi som beskriver vägval för att utveckla och stärka Sveriges viltförvaltning fram till år 2020. Den berör alla myndigheter och aktörer som har intressen i viltet och hur det förvaltas. Strategin ska ses som en vägvi-

sare som kan användas som grund för egna strategier, mål och aktiviteter.

Enligt jaktlagen definieras alla vilda däggdjur och fåglar som vilt. Strategin fokuserar på förvaltningen av de arter vi förvaltar aktivt genom jakt – det som kan kallas ”jaktbart vilt”. I det inräknas även arter som är potentiellt jaktbara nu och i framtiden. Den övergripande viltpolitiken och lagstiftningen om jakt och vilt beslutas av Sveriges riksdag. EU:s lagstiftning och internationella åtaganden sätter också vissa ramar för viltförvaltningen. Naturvårdsverket är den centrala förvaltningsmyndighet i Sverige som ansvarar för frågor om jakt och vilt. Även andra myndigheter, till exempel länsstyrelserna, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen har viktiga roller i viltförvaltningen. Strategi för svensk viltförvaltning är framtagen av Naturvårdsverket på uppdrag av regeringen. I arbetet med strategin har vi

Våra
viltstammar
är en förnybar
naturresurs

konsulterat representanter för länsstyrelser och andra myndigheter, intresseorganisationer, forskarsamhället och de areella näringarna.

En nystart för svensk viltförvaltning

Naturen och samhället är i ständig förändring. Landskapet, klimatet och viltstammarna varierar över tiden, liksom samhällets prioriteringar och vårt sätt att bruka den mark där viltet lever. Sverige har i dag historiskt stora viltstammar. De är en resurs som brukas till nytta och glädje för många människor men orsakar också skador på landsbygdens näringar. Framtidens viltförvaltning behöver kunna hantera ständig förändring – varierande viltstammar, invasiva arter, nya sätt att förvalta

Morkulla, jaktbart vilt och förnybar naturresurs

och oförutsedda händelser i klimatförändringarnas spår. I Strategi för svensk viltförvaltning pekar Naturvårdsverket ut vägval för att utveckla och stärka svensk viltförvaltning.

Gemensamt ansvar för en gemensam resurs

Våra viltstammar är en förnybar naturresurs med stor potential att bidra till både livskvalitet för många människor och till regional utveckling. De ger oss möjligheter till naturupplevelser, jakt och tillgång till viltkött. Men de skapar också problem och utmaningar. Viltet orsakar skador på rennäring, jord- och skogsbruk och i samband med trafikolyckor. Rovdjuren påverkar förutsättningarna för jakten och livet på landsbygden. Synen på viltets värden och hur det bäst ska förvaltas varierar beroende på människors olika intressen och värderingar. Samhället behöver hitta sätt att både ta vara på den resurs som viltet utgör och hantera de utmaningar och konflikter som det skapar. Viltet är en gemensam resurs som behöver förvaltas gemensamt, i dialog och samverkan mellan olika intressen.

Balansera mellan att bruka och bevara

Till viltförvaltning räknas de åtgärder som görs för att de arter av vilt som finns naturligt i Sverige ska finnas långsiktigt i livskraftiga bestånd som en del av Sveriges fauna, för jakt och för andra upplevelser. Viltet ska förvaltas på ett hållbart sätt, vilket innebär att både ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska aspekter ska vägas in i förvaltningen. En hållbar viltförvaltning innebär att vi ständigt balanserar mellan brukande och bevarande av vilt och hittar sätt att hantera både möjligheter och problem som viltet orsakar.

En lärande förvaltning med delaktighet

Viltförvaltningen ska vara adaptiv. Med det menas att den ska vara lärande – den ska hela tiden utvecklas genom ny kunskap och anpassas till förändringar som sker i naturen och i samhället. Den ska också vara ekosystembaserad vilket innebär att den ska ta hänsyn till hur människan, olika viltarter och landskapet samspelar och påverkar varandra. En lärande och ekosystembaserad förvaltning bygger på att det finns en gemensam kunskapsbas

Foto: Dmitrij Sjogin adobe.stock.com

En viltförvaltning i balans gör att alla kan uppleva viltets värden.

som ger en så korrekt bild av verkligheten som möjligt. När man utifrån den kunskap som finns sätter mål för förvaltningen ska de som berörs vara delaktiga, så att olika intressen kan vägas mot varandra och nödvändiga kompromisser göras. Beslut ska fattas så nära de människor som berörs som möjligt. Det innebär att förvaltningen till stor del styrs på regional och lokal nivå.

En vision för svensk viltförvaltning

Naturvårdsverket har formulerat en vision för arbetet med viltförvaltning. Visionen kan ses som en långsiktig målbild för svensk viltförvaltning. Den tar fasta på viltets värden i bred bemärkelse – för naturupplevelser och besöksnäring, för jakt, för tillgång till viltkött och för bevarande av biologisk mångfald. Alla människor ska ha möjlighet att ta del av dessa värden oavsett bakgrund, kön, funktionshinder eller andra förutsättningar. För att alla ska kunna uppleva viltets värden krävs att vi utvecklar brukandet av vilt och hittar nya sätt att hantera och om möjligt förebygga de skador och andra problem som viltet orsakar.

”En viltförvaltning i balans gör att alla kan uppleva viltets värden.”

Nu har Anders Johansson kommit ut med en ny bok - Elda för kråkor. En mycket tankvärd och klok sådan, fint illustrerad med författarens egna bilder. Med benäget tillstånd av Kråk-Anders följer här ett avsnitt.

Ur Elda för kråkor

**Text och foto:
Anders
Johansson**

När jag sitter i min sjöbod på Talludden, som är min käraste plats i världen, vet jag att min närmsta granne är kråkparet i sin tall. Kråkan, ja jag talar gärna om honom i singularis, håller noga reda på varje steg jag tar och det är inte utan att jag kommer att tänka på Walt Whitman, Amerikas mest berömda författare och hans rader... "I think I could turn and live with the animals". Whitman har också i några berömda rader skildrat hur hans alter ego har vandrat ut ur lektionsrummet där denne lyssnat till "the learn'd astronomer" och sedan "look'd up in perfect silence at the stars".

Jag vill tolka detta som ett försök att finna en balans i den natur och den

värld, som omger oss. En jämvikt, som tillåter oss att tillhöra både samhället och den större rymd som är naturens eller, säg, kosmos. Djuren är nödvändiga för att binda samman himmel och jord. Och, vill jag tillägga: vi ska alla bli skuggor av den natur som är bortom tiden.

Existensen överflyglar böckerna, säger Emily Dickinson, i ett brev. Hon hade sin hund Carlo, och sin kastanj, som hon mötte på en promenad och trodde att himlen stod i blom. Här på Talludden blommar i maj några stora körsbärsträd. De kastar blixtrar av skönhet; som sommardrömmar, och utslagna dikter. Närmare begreppet helighet har jag nog aldrig varit. Romantik är att hänge sig åt det osäkra. Kråkan är

sannolikt inte lika hemfallen åt den sortens verklighetsbeskrivning. Men det är sådana majdagar jag förstår att naturen står för det essentiella i livet. Och det är naturen som känsla och upplevelse som lockar mig. Jag har blivit alltmer övertygad om att det finns en fara i att kapitulera alltför lätt inför namnen och taxonomierna, som finns till exempel i fältguider. Sådana kan hindra oss från att se naturen på andra sätt och hur många samband kan organiseras och ges andra namn. Naturen är ett mysterium, som vi aldrig kan sammanfatta i formler. Därför är det också näst intill omöjligt att beskriva den i hårda fakta. Naturen är inte något mänskligt i den meningen att vi ska ta något med oss. Så gott jag kan försöker jag därför närma mig naturen på ett intuitivt vis med hjälp av mitt ociviliserade jag. Ju mer jag tittar på en räv eller en kråka desto mer mänsklig förefaller den mig och i motsvarande grad tycker jag att djuret stiger fram i mig. Åtminstone är det så jag vill tänka mig att vi bäst kan möta varandra, naturen och jag. Det betyder strängt taget att jag försöker hålla den logiska tanken i örat och försöka nöja mig med vad kroppen vet. Naturligtvis lyckas jag inte eftersom jag inte är en räv, en kråka eller en växt; den senare rör sig efter solens gång och öppnar och sluter sin krona beroende på ljuset. Mitt språk är ett annat än deras. Mitt medvetande likaså. Ändå säger jag gång på gång för mig själv: så mycket av det väsentliga jag delar med dem! Vi delar både protoplasma och den

Varje sommar kom föräldrarna hem till trädgården för att visa upp sina rufsiga, skrikande, mattiggande ungar.

jord vi lever på. Jag har vistats så mycket i naturen, och tyckt mig vara så förtrogen med den, att jag kunnat inleda samtal med träd och stenar ungefär så som den lilla öländska vallflickan gjorde, hon som vandrade med sina djur längs dikesrenarna och hälsade från en sten till en annan. Jag märker, att om jag vet något om något i naturen så vill jag veta mer, om något jag inte vet. När jag möter ett djur råkar jag någon, som väcker genklang i mig - någon jag troligen kände som barn, när gräset var elektriskt av insekter under foten och alla bryggor varma av sol; eller tidigare än så, långt ner i mitt släktes barndom. Jag kan då förundrat konstatera, att något blir levande i mig, något som är bortom mitt jag och mitt medvetande.

**Kråk-Anders
med vänner**

Jaktstatistik

Text: Christina Åkerblad
Foto: M Rose shutterstock

Här följer ännu en dödens lista. Räknar man ihop det totala antalet uppskattade dödade djur mellan 1 juli 2009 och 30 juni 2019 så blir det hela 10 099 885 stycken.

Men hur ska man tolka dessa ofattbara siffror? Hans Ryttman skriver i sin bok Jaktkritik: "Dessa siffror ska läsas med mycket stor skepsis.[...] Det är alltså klart att ingen statistisk beräkning kan göras för att få en uppfattning om den osäkerhet som finns i de antalsangivelser som ges. Den skenbara exaktheten på individnivå är en chimär. När beräkningarna har gjorts har en faktor använts vid multipliceringen för att få hela landets avskjutningssiffror grundat på det urval man gjort. De verkliga antalen skiljer sig säkert mycket från de som anges, både uppåt och neråt. Jägareförbundet anser själv att endast längre tidsintervaller kan visa om jakten minskar eller ökar på en art. Problemet är att det är omöjligt att veta om jakten minskar (ökar) beroende på att arten minskar (ökar) i antal eller om jägarnas intresse minskar (ökar) för att jaga arten eller om det är en kombination av dessa båda orsaker. Endast för våra

stora rovdjur och älgar är de redovisade antalen exakta då dessa är skyldiga att redovisas av jägarna."

Vid ett samtal med Göran Bergqvist på Svenska Jägareförbundet så berättade han att statistiken grundar sig på att enskilda jaktlag frivilligt rapporterar in antal skjutna djur samt jaktarealen. Därefter skattas siffrorna genom multiplicering med en bestämd faktor. De redovisas sedan på nätet i Viltdata som ägs och administreras av Svenska Jägareförbundet inom ramen för det allmänna uppdraget. De beskriver själva Viltdata som "ett webbaserat system med syfte att ge underlag till förvaltning och övervakning av jaktbart vilt. Systemet är nationellt, transparent och faktabaserat."

Hösten 2016 lanserades också en uppdatering av Viltdata. Den skulle förenkla jägarnas rapportering och "förbereda för flerartsförvaltning" - vad nu det kan innebära?

Det finns fyra tjänstemän på Svenska Jägareförbundet som jobbar med Viltdatas utveckling. Bland annat ska en ny metod för skattning och publicering av dödstalen införas under året.

Antalet uppskattade dödade djur per art jaktåren 2009/2010-2018/2019

ART	ANTAL	ART	ANTAL
Alfågel	418	Lo	898
Bisam	1 010	Mink	75 928
Björktrast	12 394	Morkulla	20 106
Björn	2 649	Mufflon	185
Bläsand	8 560	Mård	107 574
Bläsgås	3 473	Mårdhund	90
Bäver	82 721	Nötskrika	285 409
Dalripa	185 183	Oorre	246 298
Dovhjort	328 110	Rapphöna	14 955
Ejder	16 169	Ringduva	643 031
Fasan	75 980	Rådjur	1 013 758
Fiskmås	83 284	Råka	73 152
Fjällripa	55 324	Rödräv	672 668
Fälthare	277 595	Sjööorre	1 018
Grågås	234 373	Skata	450 977
Gråtrut	61 129	Skogshare	193 588
Gräsand	386 798	Småskrake	2 386
Grävling	301 563	Stadsduva	83 205
Havstrut	9 619	Storskrake	13 466
Iller	29 187	Sädgås	24 188
Järpe	81 305	Tjäder	206 456
Kaja	626 851	Varg	145
Kanadagås	261 645	Vessla	158
Knipa	69 017	Vigg	21 496
Kricka	61 085	Vildkanin	147 656
Kronhjort	75 622	Vildsvin	877 870
Kråka	701 711	Älg	890 449

Totalen blir ofattbara 10 099 885 dödade däggdjur och fåglar under tio år.

Text: Christina Åkerblad
Foto:

Om oss

Vi verkar bland annat för:

- föra de vilda däggdjuren och fåglarnas talan
- förändra den svenska jakten i en riktning som svarar för en modern och upplyst syn på levande och kännande varelser
- djur- och naturorganisationer ska ha ett starkare inflytande vid avgöranden rörande den svenska faunan, inte som idag styras av jägarintressen, skogsbolag och lantbrukare
- viltförvaltning, viltvård, viltövervakning och rovdjursinformation inte skall inte skötas av jägarintressen subventionerade av staten
- en Djurskyddsmyndighet, med en ministerpost för vilda och tama djur, inrättas
- införa en djurskyddslagstiftning som också gäller de vilda djuren
- väcka intresse och förståelse hos allmänheten om de vilda djurens betydelse för vår natur
- värna olika arters naturliga miljöer

Jaktkritikerna bildades 1987 och hette Riksföreningen hänsynsfull jakt till 2009. Det är en ideell och politiskt obunden organisation som för de vilda djurens talan.

Du är viktig för oss!

Du har väl betalat **medlemsavgiften för 2020**

Avgiften för fullbetalande medlem är 250:- per år (får Jaktdebatt).

Familje- samt stödmedlem kostar endast 30:- (får inte Jaktdebatt).

Pg-nummer: 22 69 89-2. Glöm inte namn, adress, mejladress, samt gärna telefonnummer.

Swish: 123 533 0832

Jaktkritikernas styrelse

Richard Dehnisch
ordförande 073-903 45 25

Ledamöter

Margareta Sturemyr, vice ordf.

Kristina Tyrenius, sekreterare
Arne Rens, kassör
Mats Carnmarker
Christian Jutvik
Susanna Melchior

Kerstin Paulsberg
Ingemar Rosberg
Eva Stjernsvärd
Christina Åkerblad
Annika Anastassiou

.....
När du vill kontakta någon i styrelsen gör du det lättast via e-post:
info@jaktkritikerna.se. Du kan läsa mer om vårt arbete på www.jaktkritikerna.se